

LĒMUMI

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2018/1134

(2018. gada 5. jūlijs)

par Direktīvas 2014/25/ES 34. panta piemērojamību līgumiem, kas piešķirti noteiktām ar elektroenerģijas un dabasgāzes mazumtirdzniecības piegādi Čehijas Republikā saistītām darbībām

(izziņots ar dokumenta numuru C(2018) 4194)

(Autentisks ir tikai teksts čehu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD),

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīvu 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 35. panta 3. punktu,

ņemot vērā Čehijas Republikas iesniegto pieprasījumu,

apspriedusies ar Publiskā iepirkuma padomdevēju komiteju,

tā kā:

1. FAKTU IZKLĀSTS

PIEPRASĪJUMS

- (1) 2016. gada 2. novembrī Čehijas Republika (turpmāk tekstā – “pieteikuma iesniedzējs”) iesniedza Komisijai pieprasījumu saskaņā ar Direktīvas 2014/25/ES 35. panta 1. punktu (turpmāk tekstā – “pieprasījums”).
- (2) Pieprasījums attiecas uz šādām tajā raksturotajām darbībām:
 - a) elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem ar “automātisku nepārtrauktu uzskaiti” A vai “manuālu nepārtrauktu uzskaiti” B, kas saņem individuāli izstrādātus piegādātāju piedāvājumus (turpmāk tekstā – “elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem”);
 - b) elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde maziem komercpatērētājiem un māsasaimniecībām ar “nepastāvīgu uzskaiti” C, kas saņem piegādātāju standarta piedāvājumus (turpmāk tekstā – “elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde maziem patērētājiem”);
 - c) dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem ar i) automātisku nepārtrauktu uzskaiti ar vai nu attālinātu (A), vai ikmēneša (B) nolasījumu, kam gada patēriņš ir vismaz 4,2 GWh, vai ar ii) bezintervāla uzskaiti ar ikmēneša nolasījumu, kam gada patēriņš ir no 0,63 līdz 4,2 GWh un kas vispārīgi saņem individuāli izstrādātus piegādātāju piedāvājumus (turpmāk tekstā – “dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem”);
 - d) dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde maziem komercpatērētājiem un māsasaimniecībām ar bezintervāla uzskaiti, ar nolasījumu, kas nav ikmēneša, un gada patēriņu, kurš mazāks nekā 0,63 GWh, un kas vispārīgi saņem piegādātāju standarta piedāvājumus (turpmāk tekstā – “dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde maziem patērētājiem”).
- (3) Pieprasījumam bija pievienota Čehijas Republikas valsts konkurences iestādes (VKI) vēstule, datēta ar 2016. gada 30. septembri, un šīs iestādes papildvēstule, datēta ar 2017. gada 14. jūniju (turpmāk tekstā – “VKI atzinums”).

⁽¹⁾ OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.

- (4) 2016. gada 30. septembra vēstulē, ko VKI izdeva pēc Čehijas Rūpniecības un tirdzniecības ministrijas pieprasījuma sniegt atzinumu par elektroenerģijas un gāzes mazumtirdzniecības Čehijas Republikā atbrīvošanu no Direktīvas 2014/25/ES piemērošanas, VKI atzīmēja, ka “tās rīcībā nebija pietiekami daudz laika, lai veiktu nozares apsekojumu šajās jomās, kas ļautu tai izvērtēt situāciju attiecīgajos tirgos un atbildēt” ministrijas pieprasījumam. Visbeidzot, VKI šajā vēstulē pauda uzskatu: “Var uzskatīt, ka atbrīvojums tirgiem gāzes un elektroenerģijas piegādēs galalietotājiem Čehijas Republikā saskaņā ar 34. pantu neatstātu nelabvēlīgu ietekmi uz ekonomisko konkurenci šajos tirgos. Šis biroja ⁽¹⁾ secinājums balstās Rūpniecības un tirdzniecības ministrijas iesniegtajos dokumentos. Šajā lietā birojs patur tiesības atkārtoti izvērtēt savu atzinumu gadījumos, ja šajos tirgos notiktu kādas strukturālas vai citas būtiskas izmaiņas vai ja tiktu laboti kādi birojam sniegtās informācijas pamatojošie dati.”
- (5) VKI 2017. gada 14. jūnija papildvēstule pamatojās uz “citiem Čehijas Republikas iesniegtiem dokumentiem (..) un neatkarīga tirgus operatora (OTE) un arī dažu atbilstošajos tirgos darbojošos uzņēmumu, tostarp ČEZ grupas (ČEZ) un *Pražská plynárenská*, nodrošinātiem datiem”. Papildvēstule īpaši atsaucās uz vairākām Komisijas paustajām bažām par elektroenerģijas mazumtirdzniecības maziem patērētājiem tirgu, piemēram, augsto tirgus koncentrāciju, zemajiem pārejas rādītājiem un ČEZ grupas vertikālo integrāciju. Papildvēstulē tika secināts, ka nav tādu šķēršļu, kas liegtu kādam no tirgiem, uz ko attiecas šis pieprasījums, tikt atbrīvotam no direktīvas piemērošanas.
- (6) Pieprasījums bija arī papildināts ar konsultanta ziņojumu ⁽²⁾ (turpmāk tekstā – “CRA ziņojums”).
- (7) Komisija iesniedza pieteikuma iesniedzējam papildinformācijas pieprasījumus 2017. gada 31. janvārī, 2017. gada 24. martā, 2017. gada 27. martā, 2017. gada 21. aprīlī, 2017. gada 1. jūnijā, 2017. gada 28. jūnijā un 2017. gada 21. decembrī, bet pieteikuma iesniedzējs atbildes sniedza 2017. gada 16. februārī, 2017. gada 28. martā, 2017. gada 31. martā, 2017. gada 3. maijā, 2017. gada 10. maijā, 2017. gada 9. jūnijā, 2017. gada 1. augustā un 2018. gada 12. aprīlī. Turklāt, pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma Komisija tikās ar tā pārstāvjiem 2017. gada 31. janvārī, 2017. gada 28. februārī, 2017. gada 29. martā, 2017. gada 30. maijā un 2017. gada 9. jūnijā. Pieteikuma iesniedzējs arī sniedza papildinformāciju 2017. gada 27. janvārī.

2. TIESISKAIS REGULĒJUMS

- (8) Direktīva 2014/25/ES attiecas uz līgumu piešķiršanu tādu darbību īstenošanai, kas attiecas uz elektroenerģijas un gāzes mazumtirdzniecības piegādi, ja vien šādi darbi nav piemērots atbrīvojums saskaņā ar minētās direktīvas 34. pantu.
- (9) Saskaņā ar Direktīvu 2014/25/ES direktīva neattiecas uz līgumiem, kas paredzēti, lai dotu tiesības veikt kādu no darbībām, uz kurām attiecas direktīva, ja dalībvalstī, kurā attiecīgo darbību veic, uz to attiecas tieša konkurence tirgos, kuriem piekļuve nav ierobežota. To, vai kāda darbība ir pakļauta tiešai konkurencei, novērtē, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem un ņemot vērā attiecīgās nozares īpatnības.

3. IZVĒRTĒJUMS

3.1. NEIEROBEŽOTA PIEKĻUVE TIRGUM

- (10) Piekļuvi tirgum uzskata par neierobežotu, ja dalībvalsts ir īstenojusi un piemērojusi attiecīgos Savienības tiesību aktus par konkrētās nozares vai tās daļas atvēršanu. Šie tiesību akti ir uzskaitīti Direktīvas 2014/25/ES III pielikumā. Uz elektroenerģijas nozari attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/72/EK ⁽³⁾. Uz dabasgāzes nozari attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK ⁽⁴⁾.
- (11) Čehijas Republika ir transponējusi Direktīvu 2009/72/EK un Direktīvu 2009/73/EK savas valsts tiesību aktos ar Likumu Nr. 458/2000 Sb. par uzņēmējdarbības un valsts pārvaldes nosacījumiem enerģētikas tirgos (turpmāk tekstā – “Enerģētikas likums”) ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Termins “birojs” šeit nozīmē VKI.

⁽²⁾ *Charles River and Associates* 2016. gada 9. oktobra ziņojums “Konkurences apjoma ekonomisks novērtējums Čehijas elektroenerģijas un gāzes mazumtirdzniecības piegādes tirgos”.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 94. lpp.).

⁽⁵⁾ Pieejams vietnē <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-458> un http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=458/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

- (12) 2017. gada 7. decembrī Komisija Čehijas Republikas Ārlietu ministram adresēja oficiāla paziņojuma vēstuli (turpmāk – “OPV”) (atsaucoties uz pienākumu neizpildes procedūru Nr. 2017/2152) par Direktīvas 2009/72/EK un Direktīvas 2009/73/EK nepareizu transponēšanu Čehijas tiesību sistēmā. Tā kā Direktīvas 2014/25/ES 34. panta 3. punkta pirmajā daļā minētais neierobežotas piekļuves tirgum pieņēmums nav piemērojams pienākumu neizpildes procedūrai pakļautām lietām, Komisija savā 2017. gada 21. decembra e-pasta vēstulē pieprasīja pieteikuma iesniedzējam iesniegt savus novērojumus šajā lietā un paskaidrot, vai piekļuve tirgum nav ierobežota *de facto* un *de jure* atbilstoši Direktīvas 2014/25/ES 34. panta 3. punkta otrajai daļai.
- (13) Pieteikuma iesniedzējs savā atbildē, datētā ar 2018. gada 12. aprīli, paskaidroja, ka piekļuve tirgum nav ierobežota *de facto*, un galvenie argumenti bija: zemās ienākšanas tirgū izmaksas, citu šķēršļu ienākšanai tirgū neesamība, lielais elektroenerģijas un gāzes tirdzniecībai piešķirto atļauju skaits ⁽¹⁾ un lielais pašlaik tirgū aktīvo mazumtirgotāju skaits elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegādes un gāzes mazumtirdzniecības jomā ⁽²⁾. Turklāt pieteikuma iesniedzējs paskaidroja, ka veids, kādā OPV ietvertie Savienības tiesību nosacījumi tika atspoguļoti valsts tiesību aktos, neizraisīja *de jure* ierobežojumu piekļuvei elektroenerģijas un gāzes mazumtirdzniecības tirgiem. Pieteikuma iesniedzējs arī šajā kontekstā iebilda, ka konkrēti pienākumu neizpildes procedūrā minētie jautājumi vai nu neattiecas uz piekļuvi tirgum, vai arī bija tikai iespējami saistīti ar to.
- (14) Jautājumā, vai piekļuve tirgum ir brīva *de facto*, Komisija piekrīt pieteikuma iesniedzēja argumentiem un īpaši par lielo valstiskā līmenī aktīvo mazumtirgotāju skaita esamību elektroenerģijas mazumtirdzniecības tirgos un gāzes mazumtirdzniecības piegādes tirgū, kas norāda, ka piekļuve tirgum nav ierobežota *de facto*.
- (15) Jautājumā, vai piekļuve tirgum nav ierobežota *de jure*, Komisija ir rūpīgi ņēmusi vērā pieteikuma iesniedzēja paskaidrojumus par veidu, kurā OPV paustās bažas tika risinātas valsts tiesību aktos. Komisija šos paskaidrojumus analizēja Direktīvas 2014/25/ES prasību kontekstā, t. i., lai novērtētu, vai valsts tiesību aktu noteikumi un ar tiem saistītās un pienākumu neizpildes procedūrā izteiktās bažas var izraisīt *de jure* ierobežojumu piekļuvei tirgum Direktīvas 2014/25/ES 34. panta izpratnē. Pēc pieteikuma iesniedzēja argumentu izskatīšanas Komisija piekrīt argumentam, uz ko balstās visi pieteikuma iesniedzēja paskaidrojumi par to, ka konkrētie pienākumu neizpildes procedūrā izteiktie jautājumi nav tieši saistīti ar piekļuvi tirgum. Komisija arī ņem vērā pieteikuma iesniedzēja argumentu, ka ir vietā skatīt Čehijas tiesību sistēmu kā vienotu veselumu, īpaši attiecībā uz pienākumu skaidrot atbilstīgos valsts tiesību aktu noteikumus tā, lai tiktu ievērotas ES tiesību prasības. Tāpēc, kaut arī pienākumu neizpildes procedūrā konstatētās bažas joprojām pastāv, un neskarot šo pienākumu neizpildes procedūru, šī lēmuma un procedūras mērķiem saskaņā ar Direktīvu 2014/25/ES, Komisija uzskata, ka piekļuve tirgum Čehijas Republikas teritorijā nav ierobežota *de jure*.
- (16) Pamatojoties uz secinājumiem iepriekš, Komisija uzskata, ka šajā gadījumā Direktīvas 2014/25/ES 34. panta 1. punktā minētais neierobežotas piekļuves tirgum nosacījums ir izpildīts.

3.2. TIEŠA PAKĻAUTĪBA KONKURENCĒI

- (17) Tieša pakļautība konkurencei būtu jānovērtē, pamatojoties uz dažādiem rādītājiem, no kuriem neviens pats par sevi nav izšķirošs. Tirgiem, uz kuriem attiecas šis lēmums, viens no vērā ņemamiem kritērijiem ir galveno tirgus dalībnieku tirgus daļa konkrētajā tirgū. Ņemot vērā attiecīgo tirgu īpatnības, būtu jāņem vērā arī vēl citi kritēriji.
- (18) Šis lēmums neskar konkurences noteikumu piemērošanu un citas Savienības tiesību aktu jomas. Konkrētāk, tie kritēriji un metodika, kas izmantoti, lai novērtētu tiešu pakļautību konkurencei atbilstoši Direktīvas 2014/25/ES 34. pantam, ne vienmēr ir identiski tiem, kurus izmanto, lai veiktu novērtējumu saskaņā ar LESD 101. vai 102. pantu vai Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 ⁽³⁾. Nesenā spriedumā to apstiprināja Vispārējā tiesa ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ 388 elektroenerģijas tirdzniecībai un 229 gāzes tirdzniecībai piešķirtas atļaujas (sk. pieteikuma iesniedzēja 2018. gada 12. aprīļa atbildi Komisijas 2017. gada 21. decembra informācijas pieprasījumam (IP), 1. lpp.).

⁽²⁾ 71 aktīvs piegādātājs elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegādē un 68 aktīvi piegādātāji gāzes mazumtirdzniecības piegādē (sk. pieteikuma iesniedzēja 2018. gada 12. aprīļa atbildi Komisijas 2017. gada 21. decembra IP, 1. lpp.).

⁽³⁾ Padomes 2004. gada 20. janvāra Regula (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (EK Apvienošanās regula) (OV L 24, 29.1.2004., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Spriedums lietā *Österreichische Post AG* pret Komisiju, T-463/14, EU:T:2016:243, 28. punkts, 2016. gada 27. aprīlis.

- (19) Būtu jāpatur prātā, ka šā lēmuma mērķis ir noteikt, vai pieprasījumā minētās darbības ir pakļautas tādām konkurences līmenim (tirgos, kuriem piekļuve nav ierobežota Direktīvas 2014/25/ES 34. panta izpratnē), kas nodrošinās, ka arī gadījumā, ja nav ieviesta Direktīvā 2014/25/ES noteikto detalizēto iepirkuma noteikumu disciplīna, iepirkums attiecīgo darbību veikšanai tiks īstenots pārredzamā un nediskriminējošā veidā, pamatojoties uz kritērijiem, kas pircējiem ļautu noteikt risinājumu, kurš kopumā ir ekonomiski visizdevīgākais.
- (20) Šajā sakarā ir svarīgi pieminēt, ka attiecīgajos tirgos ne uz visiem tirgus dalībniekiem attiecas publiskā iepirkuma noteikumi. Tāpēc uzņēmumiem, uz kuriem šie noteikumi neattiecas, darbojoties minētajos tirgos, parasti būtu iespēja radīt konkurences spiedienu uz tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas publiskā iepirkuma noteikumi ⁽¹⁾.

KONKRĒTIE PRODUKTU TIRGI

Elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde

- (21) Komisija jau iepriekš ir konstatējusi ⁽²⁾, ka elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde ietver vispārējo elektroenerģijas pārdošanu galalietotājiem, t. i., mājāsaimniecību un maziem rūpnieciskajiem patērētājiem un komercpatērētājiem no vienas puses (patērētāji, uz ko neattiecas nepārtrauktā uzskaitē un kas pieslēgti zemsprieguma tīklam ⁽³⁾) un lieliem rūpnieciskajiem patērētājiem un komercpatērētājiem no otras puses (patērētāji, kam ik pēc pusstundas veic uzskaiti un kas parasti ir pieslēgti augsta un vidēja sprieguma tīkliem ⁽⁴⁾).
- (22) Savā lēmumu praksē Čehijas VKI ⁽⁵⁾ arī apsvēra mazumtirdzniecības tirgus segmentāciju dažādās galalietotāju kategorijās, tomēr beigās šī definīcija tika atstāta nenoformulēta.
- (23) Pieteikuma iesniedzējs izšķir trīs patērētāju kategorijas.
- a) Lieli komercpatērētāji, ko iedala divās grupās: i) patērētāji ar “automātisku nepārtrauktu uzskaiti” – galvenokārt patērētāji ar izmērītu patēriņu, kuri ir pieslēgti augsta un vidēja sprieguma tīklam; un ii) patērētāji ar “manuālu nepārtrauktu uzskaiti” – galvenokārt patērētāji, kuri ir pieslēgti zemsprieguma tīklam ⁽⁶⁾. Lieli patērētāji parasti saņem no piegādātājiem individuāli izstrādātus piedāvājumus vai pērk elektroenerģiju tieši preču biržās. 2015. gadā tie veidoja aptuveni [...] ⁽⁷⁾ no kopējā elektroenerģijas patēriņa jeb apjoma ziņā – [...] TWh no [...] TWh ⁽⁸⁾.
- b) Mazi komercpatērētāji un mājāsaimniecības, kam raksturīga “nepastāvīga uzskaitē”. Šie patērētāji saņem no piegādātājiem standarta piedāvājumus un kopš 2006. gada var brīvi izvēlēties elektroenerģijas piegādātāju. 2015. gadā šī kategorija veidoja aptuveni [...] no kopējā elektroenerģijas patēriņa jeb apjoma ziņā – [...] TWh no [...] TWh ⁽⁹⁾.
- c) Citi patērētāji. Šajā trešajā kategorijā ir lieli komercpatērētāji, piemēram, vietējo sadales zonu (turpmāk – “VSZ”) operatori ⁽¹⁰⁾, kuri vienlaicīgi ir gan elektroenerģijas ražotāji un mazumtirgotāji, gan VSZ pieslēgti rūpnieciskie parki. Šie lieli patērētāji var pirkt elektroenerģiju no citiem piegādātājiem, kas nav VSZ operatori, un tādēļ tos iekļauj šajā iepriekš definētajā lielu patērētāju kategorijā. 2015. gadā šīs trešās kategorijas patēriņš veidoja aptuveni [...] % no kopējā elektroenerģijas patēriņa jeb apjoma ziņā – [...] TWh no [...] TWh.
- (24) Ņemot vērā 21.–23. apsvērumā aplūkotos faktorus, lai izvērtētu, vai ir izpildīti Direktīvas 2014/25/ES 34. pantā paredzētie nosacījumi, un neskarot citu Savienības tiesību aktu piemērošanu, elektroenerģijas mazumtirdzniecības

⁽¹⁾ Atbilstoši pieteikuma iesniedzēja informācijai tirgos, uz ko attiecas šis pieprasījums, tikai ČEZ Prodej un Pražská plynárenská (turpmāk – “PP”) ir līgumslēdzēji Direktīvas 2014/25/ES 4. panta 1. punkta izpratnē, un tādēļ tiem ir piemērojami publiskā iepirkuma noteikumi.

⁽²⁾ Lieta COMP/M.3440 – EDP/ENI/GDP, 56. apsvērums.

⁽³⁾ Sk. lietu COMP/M.6225 Molaris/Commerz Real/RWE/Amprion, 2011. gada 23. augusts; COMP/M.5467 RWE/Essent, 2009. gada 23. jūnijs.

⁽⁴⁾ Sk. lietas COMP/M.5512 Electrabel/E.ON, 2009. gada 16. oktobris; COMP/M.5496 Vattenfall/Nuon Energy, 2009. gada 22. jūnijs.

⁽⁵⁾ Čehijas VKI 2015. gada 21. decembra lēmums Nr. ÚOHS-S0830/2015/KS-45620/2015/840/JMě, BOHEMIA ENERGY entity s.r.o./Europe Easy Energy a.s.; Čehijas VKI 2016. gada 7. jūlija lēmums Nr. ÚOHS-S0438/2016/KS-28103/2016/840/LBř, BOHEMIA ENERGY entity s.r.o./RIGHT POWER, a.s.

⁽⁶⁾ Sk. CRA ziņojumu, 17. lappuse, pēdējais punkts.

⁽⁷⁾ [...] konfidenciāla informācija.

⁽⁸⁾ Sk. CRA ziņojumu, 18. lappuse, 3. tabula.

⁽⁹⁾ Pieteikuma iesniedzējs paskaidroja, ka vispirms VSZ darbojās kā ražošanas vieta kādam lielum rūpnieciskam patērētājam, kurš pamazām šo ražošanas vietu pārvērtē rūpnieciskā parkā, kur ir viņa ražošanas iekārtas un citu lielu rūpniecisku patērētāju ražošanas iekārtas, ko vēsturiskajā ražošanas vietā uztur pats rūpnieciskais patērētājs.

piegādei Čehijas Republikā, un šim lēmumam atbilstīgie produktu tirgi ir šādi: a) elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem (lieli rūpnieciski patērētāji un komercpatērētāji ar pastāvīgu uzskaiti, arī pie 23. apsvēruma c) punktā minētās trešās kategorijas piederošie); un b) elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde maziem patērētājiem (mājsaimniecības un mazi komercpatērētāji ar nepastāvīgu uzskaiti).

Dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde

- (25) Attiecībā uz gāzes mazumtirdzniecības piegādi Komisija izšķir dabasgāzes piegādi maziem patērētājiem un dabasgāzes piegādi lieliem patērētājiem, ko tālāk iedala lielos rūpnieciskos patērētājos un elektrostacijās ⁽¹⁾.
- (26) Savā Lēmumā M.4238 – E.ON/PP ⁽²⁾ par Čehijas gāzes mazumtirdzniecības tirgu Komisija atstāja šo definīciju nenoformulētu, jo attiecīgais darījums neradīja bažas par konkurenci citu definīciju izpratnē.
- (27) Savā lēmumu praksē ⁽³⁾ Čehijas VKI arī apsvēra gāzes mazumtirdzniecības tirgus segmentāciju dažādās galalietotāju kategorijās, tomēr beigās šī definīcija tika atstāta nenoformulēta.
- (28) Pieteikuma iesniedzējs izšķir arī lielus un mazus gāzes piegādes patērētājus. Lieli gāzes piegādes patērētāji ⁽⁴⁾ ir komercpatērētāji ar i) automātisku nepārtrauktu uzskaiti ar attālinātu (A), vai ikmēneša (B) nolasījumu, kam gada patēriņš ir vismaz 4,2 GWh, vai ar ii) bezintervāla uzskaiti ar ikmēneša nolasījumu, kam gada patēriņš ir no 0,63 līdz 4,2 GWh. Tie parasti saņem individuāli izstrādātus piegādātāju piedāvājumus. Mazi patērētāji ir komercpatērētāji un mājsaimniecības ar bezintervāla uzskaiti, ar nolasījumu, kas nav ikmēneša, un gada patēriņu, kas mazāks nekā 0,63 GWh. Tie vispārīgi saņem piegādātāju standarta piedāvājumus. Katra kategorija izmanto aptuveni pusi no kopējā gāzes patēriņa.
- (29) Ņemot vērā 25.–28. apsvērumā norādītos faktoros un lai izvērtētu, vai ir izpildīti Direktīvas 2014/25/ES 34. pantā paredzētie nosacījumi, un neskarot citu Savienības tiesību aktu piemērošanu, šajā punktā tiek definēti šādi attiecīgie produktu tirgi: a) dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem; b) dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde maziem patērētājiem.

KONKRĒTIE ĢEOGRĀFISKIE TIRGI

Elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde

- (30) Komisija ir iepriekš konstatējusi ⁽⁵⁾, ka elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem tvēruma ziņā bija valstiska, bet attiecībā uz elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegādi maziem patērētājiem varētu runāt arī par šaurākiem, reģionāliem tirgiem. Savā Lēmumā M.4238 – E.ON/PP ⁽⁶⁾ par Čehijas mazumtirdzniecības tirgu tirgus pārbaude apstiprināja, ka elektroenerģijas mazumtirdzniecības tirgus gadījumā tirgus tvērums ir valstisks vai pat plašāks. Tomēr precīzs ģeogrāfiskā tirgus tvērums netika noformulēts. Čehijas VKI konstatēja, ka elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegādes maziem patērētājiem tvērums ir valstisks ⁽⁷⁾.
- (31) Pieteikuma iesniedzēja informācija liecina, ka pašlaik ir aptuveni 65 aktīvi piegādātāji ar vairāk nekā 100 piegādes punktiem, kuri spēj valstiskā līmenī apgādāt lielus un mazus komercpatērētājus un mājsaimniecības. Tas norāda uz mazumtirdzniecības piegādes tirgu valstisko tvērumu.
- (32) Čehijas Republikā ir trīs sadales zonas, spriežot pēc sadales uzņēmumu piederības ⁽⁸⁾. Ar savām lielajām tirgus daļām savās attiecīgajās sadales zonās šie trīs reģionālie piegādātāji padara Čehiju par tādu valsti, kam raksturīgs spēcīgs reģionālais elements. ČEZ grupa ar tās meitasuzņēmumu ČEZ Distribuce ir lielākais piegādātājs ar pieciem

⁽¹⁾ M.4180 – Gaz de France/Suez, 63. apsvērums; M.3868 – DONG/Elsam/Energi E2, 193. apsvērums un turpmākie apsvērumi; M. 3440 – EDP/ENI/GDP 215. apsvērums un turpmākie apsvērumi; M.5740 – Gazprom/A2A/JOE, 17. apsvērums un turpmākie apsvērumi.

⁽²⁾ M.4238 – E.ON/PP, 16. apsvērums.

⁽³⁾ Čehijas VKI 2015. gada 21. decembra lēmums Nr. ÚOHS-S0830/2015/KS-45620/2015/840/JMě, BOHEMIA ENERGY entity s.r.o./Europe Easy Energy a.s.; Čehijas VKI 2016. gada 7. jūlija lēmums Nr. ÚOHS-S0438/2016/KS-28103/2016/840/LBř, BOHEMIA ENERGY entity s.r.o./RIGHT POWER, a.s.

⁽⁴⁾ Šajā tirgū nav iekļauta piegāde ar gāzi darbināmām spēkstacijām, kuras parasti pērk gāzi enerģētikas biržās un kam gāzi piegādā atbilstīgi iegādātajai gāzes cauruļvada jaudai.

⁽⁵⁾ M.5496 – Vattenfall / Nuon Energy, 15. apsvērums un turpmākie apsvērumi, M.7778 – Vattenfall/Engie/GASAG, 37. apsvērums.

⁽⁶⁾ M.4238 – E.ON/PP, 19. un 20. apsvērums.

⁽⁷⁾ Čehijas VKI apvienošanās lēmums UOHS-S492/2011/KS.

⁽⁸⁾ ČEZ grupa, agrākais Čehijas elektroenerģijas vēsturiskais operators, kas joprojām pieder valstij, ir piecu no astoņiem elektroenerģijas sadales tīkliem īpašniece, divi sadales tīkli pieder E.ON, bet galvaspilsētas zonas elektroenerģijas sadales uzņēmums pieder EnBW un Prāgai piederošam un EnBW kontrolē esošam uzņēmumam Prazska energetica a.s. (turpmāk – "PRE"). Sk. CRA ziņojumu, 2. punkts, 1. lpp.

no astoņiem elektroenerģijas sadales tīkliem, kuri veido aptuveni [...] no visas Čehijas Republikā patērētās elektroenerģijas; salīdzinājumam – [...] elektroenerģijas patēriņš rodas E.ON sadales zonā, un tikai [...] rodas PRE sadales zonā, bet pārējais patēriņš rodas vietējā VSZ ⁽¹⁾. Kopumā aptuveni [...] % visu piegādes punktu atrodas ČEZ Distribuce zonā. ČEZ Prodej (ČEZ grupas mazumtirdzniecības piegādes struktūrvienība) neapkalpo tos visus; tomēr savā sadales zonā ČEZ Prodej apgādā pārliecinošu vairākumu ([...] %) mazo komercpatērētāju un māsaimniecību ⁽²⁾.

- (33) Valsts līmenī ČEZ Prodej apkalpo [...] miljonus māsaimniecību piegādes punktu, kas atbilst aptuveni [...] % tirgus daļas piegādes punktu ziņā.
- (34) Cits elements, kas var norādīt uz nevienlīdzīgu konkurences apstākļiem šajās trīs sadales zonās, būtu fakts, ka savā zonā par standarta tarifa enerģijas komponenti PRE iekasē par aptuveni [...] % vairāk. Pieteikuma iesniedzējs šo cenu atšķirību attaisno ar PRE zemo cenu meitasuzņēmuma (Yello Energy) darbību ārpus tā zonas un apgalvo, ka ČEZ Prodej un E.ON nosaka līdzvērtīgas cenas par tarifa enerģijas komponenti visās trīs zonās ⁽³⁾.
- (35) Lai izvērtētu, vai ir izpildīti Direktīvas 2014/25/ES 34. pantā paredzētie nosacījumi, un neskarot citu Savienības tiesību aktu piemērošanu; un, pamatojoties uz faktu, ka ir liels mazumtirgotāju skaits, kas darbojas valsts līmenī, elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegādes galalietotājiem Čehijas Republikā ģeogrāfiskais tvērums var tikt uzskatīts par valstisku gan lieliem, gan maziem patērētājiem. Taču tas neizslēdz iespējamību, ka var pastāvēt arī spēcīgi reģionāli elementi.

Dabaszgāzes mazumtirdzniecības piegāde

- (36) Komisija ir iepriekš definējusi gāzes mazumtirdzniecības tirgus, iekļaujot arī mazos patērētājus, kā valstiskus tvēruma ziņā ⁽⁴⁾.
- (37) Savā Lēmumā M.4238 – E.ON/PP ⁽⁵⁾ par Čehijas mazumtirdzniecības tirgu Komisija atstāja šo definīciju nenoformulētu, jo attiecīgais darījums neradīja bažas par konkurenci citu definīciju izpratnē.
- (38) Raugoties no ģeogrāfiskā viedokļa, Čehijas VKI savā iepriekšējā praksē ⁽⁶⁾ ir uzskatījusi atbilstīgos gāzes mazumtirdzniecības nozares produktu tirgus par valstiskiem tvēruma ziņā.
- (39) Saskaņā ar jaunāko informāciju pašlaik Čehijas gāzes mazumtirdzniecības piegādes tirgū ir liels skaits aktīvu piegādātāju ⁽⁷⁾. Atbilstoši pieteikuma iesniedzēja informācijai šie piegādātāji spēj apgādāt lielus un mazus patērētājus valstiskā līmenī.
- (40) Attiecībā uz elektroenerģiju gāzes sadale Čehijas Republikā ir iedalīta trijās sadales zonās, spriežot pēc sadales uzņēmumu piederības ⁽⁸⁾. Par gāzes mazumtirdzniecības piegādi māsaimniecībām Komisija atzīmē modeļa līdzību ar elektroenerģijas piegādi attiecībā uz vēsturisko gāzes piegādātāju tirgus daļām sadales zonās. 2015. gadā šis tirgus daļas bija aptuveni [...] % RWE, [...] % PP un [...] % E.ON ⁽⁹⁾. Taču šo uzņēmumu tirgus daļas ir izkļaidētākas valsts līmenī attiecībā uz gāzes piegādi lieliem patērētājiem ⁽¹⁰⁾.
- (41) Gāzes cenas enerģijas komponents nav regulēts, un to nosaka vietējie sadales uzņēmumi visās trijās sadales zonās. Pieteikuma iesniedzēja analīzē ir parādīts, ka PP un RWE enerģijas komponenta cena par enerģijas komponentu kopējā gāzes cenā ir vienāda visās trīs sadales zonās, bet E.ON cenas PP un RWE zonās ir identiskas un savā zonā nedaudz zemākas (mazāk nekā [...] %) ⁽¹¹⁾. Šajā kontekstā pieteikuma iesniedzējs iebilst, ka gāzes mazumtirdzniecības tirgus tvērums ziņā ir valstisks.

⁽¹⁾ Sk. CRA ziņojumu, 1. tabula, 6. lpp.

⁽²⁾ Sk. CRA ziņojumu, 8. tabula, 23. lpp.

⁽³⁾ Sk. CRA ziņojumu, 9. tabula, 23.–24. lpp.

⁽⁴⁾ M.3696 – E.ON/MOL (2005), 138. un 140. apsvērums.

⁽⁵⁾ M.4238 – E.ON/PP, 16. apsvērums.

⁽⁶⁾ Lieta S830/2015/KS Bohemia Energy entity s.r.o./Europe Easy Energy a.s.; S713/2016/KS Bohemia Energy entity s.r.o./X Energie s.r.o.

⁽⁷⁾ ERO 2016. gada valsts ziņojumā norādīts, ka 2016. gadā Čehijas Republikā patērētājiem gāzi piegādāja 98 aktīvi tirgotāji (https://www.ero.cz/documents/10540/488714/NR_ERU_2016/3e05aa8c-0a79-4c3c-9389-6d0c3c313e1e).

⁽⁸⁾ Sk. CRA ziņojumu, 2. punkts, 1. lpp.

⁽⁹⁾ Sk. CRA ziņojumu, 31. lappuse, 17. tabula.

⁽¹⁰⁾ T. i., [...] % RWE un [...] % PP un E.ON katram (sk. CRA ziņojumu, 22. lpp., 7. tabula). Tomēr jaunāki dati liecina, ka 2016. gadā RWE daļa bija [...] %, PP – [...] %, un E.ON – [...] % no lielu patērētāju tirgus (sk. pieteikuma iesniedzēja 2018. gada 12. aprīļa atbildi Komisijas 2017. gada 21. decembra IP, 16. lpp.).

⁽¹¹⁾ Sk. CRA ziņojumu, 18. tabula, 33. lpp.

- (42) Lai izvērtētu, vai ir izpildīti Direktīvas 2014/25/ES 34. pantā paredzētie nosacījumi, un neskarot citu Savienības tiesību aktu piemērošanu; un, pamatojoties uz faktu, ka ir liels mazumtirgotāju skaits, kas darbojas valsts līmenī, dabasgāzes mazumtirdzniecības piegādes galalietotājiem Čehijas Republikā ģeogrāfiskais tirgus var tikt uzskatīts par valstisku gan lieliem, gan maziem patērētājiem. Taču tas neizslēdz iespējamību, ka līdzīgi kā elektroenerģijas piegādei var pastāvēt arī reģionāli elementi.

Tirgus analīze

- (43) Komisija ir pieņēmusi citus lēmumus ⁽¹⁾ par atbrīvojumu no iepirkuma noteikumu piemērošanu elektroenerģijas un gāzes mazumtirdzniecības piegādei. Šajos lēmumos Komisija savu novērtējumu balstīja uz turpmāk norādītajiem kritērijiem, īpaši: tirgus dalībnieku vispārējo skaitu, lielāko dalībnieku apvienoto tirgus daļu, galapatērētāju pārejas rādītāju, vairumtirdzniecības tirgu likviditāti un cenu regulēšanu.

Elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde

- (44) Vispirms jānorāda, ka, lai piegādātājs kļūtu par uzticamu ilgtermiņa dalībnieku, kas Čehijas Republikā spēj radīt iedarbīgu konkurences spiedienu mazumtirdzniecības līmenī, ir nepieciešama piekļuve konkurējošiem elektroenerģijas avotiem vai nu nodrošinot savu ražošanas jaudu, vai piekļūstot likvīdiem vairumtirdzniecības tirgiem ar visiem nepieciešamajiem vairumtirdzniecības produktiem Čehijas Republikā vai ārvalstīs, izmantojot importu. Citādi mazumtirgotāji ir atkarīgi no saviem vertikāli integrētiem konkurentiem viņu elektroenerģijas avotu dēļ, kas nozīmē, ka viņus pastāvīgi apdraud cenu starpības samazināšana, kas savukārt ievērojami mazina konkurences ierobežojumu, ko tie spēj radīt vertikāli integrētiem piegādātājiem, piemēram, ČEZ.
- (45) Tādēļ, novērtējot, vai elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde ir tieši pakļauta konkurencei, ir arī nepieciešams ņemt vērā konkurences apstākļus elektroenerģijas ražošanas un vairumtirdzniecības piegādes augšupējā tirgū un tur esošo operatoru stāvokli ⁽²⁾.

Tirgus dalībnieku skaits, lielāko dalībnieku tirgus daļas

- (46) 2017. gada jūnijā 65 aktīvi piegādātāji apgādāja vairāk nekā 100 piegādes punktus visās trijās – ČEZ grupas, E.ON un PRE – sadales zonās. ČEZ Prodej ir lielākais piegādātājs lieliem un maziem patērētājiem, nākamie lielākie piegādātāji ir E.ON un PRE. Citu konkurentu tirgus daļas piegādē galalietotājiem ir daudz mazākas.
- (47) Iepriekšējos lēmumos ⁽³⁾ Komisija uzskatīja, ka elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegādes tirgū lielāko trīs uzņēmumu apvienotā tirgus daļa ir viens no būtiskajiem rādītājiem, kas jāievēro tirgus koncentrācijas un vispārējās konkurences situācijas novērtēšanā. Tā kā publiskā iepirkuma noteikumi neattiecas uz visiem tirgus dalībniekiem, analizē galvenā uzmanība tika pievērsta lielākoties stāvoklim tirgū un konkurences ierobežojumiem atsevišķiem tirgus dalībniekiem, kam piemēro publiskā iepirkuma noteikumus, galvenokārt ČEZ Prodej un PP. Taču, kad bija nepieciešams izprast ČEZ Prodej un PP darbības tirgus kontekstu, analizē iekļāva arī citus tirgus operatorus (sk. arī 20. apsvērumu). Citi koncentrācijas pasākumi arī var tikt uzskatīti par svarīgiem.

Elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem

- (48) ČEZ Prodej apgādā [...] lielos patērētājus jeb apjoma ziņā – [...] TWh no [...] TWh ⁽⁴⁾. Tā lielo patērētāju tirgus daļa periodā no 2012. gada līdz 2015. gadam ir bijusi visai stabila un saglabājas [...] % līmenī ⁽⁵⁾, taču 2016. gadā tā samazinājās līdz [...] % ⁽⁶⁾. Komisija atzīmē, ka šis kritums notika gadā, kad dažiem ČEZ grupas kodolreaktoriem

⁽¹⁾ Komisijas 2007. gada 26. februāra Lēmums 2007/141/EK, ar kuru nosaka, ka 30. panta 1. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, ir piemērojams elektroenerģijas un gāzes piegādei Anglijā, Skotijā un Velsā (OV L 62, 1.3.2007., 23. lpp.), un Komisijas 2016. gada 15. septembra Īstenošanas lēmums (ES) 2016/1674, ar ko elektroenerģijas un gāzes mazumtirdzniecības piegādi Vācijā atbrīvo no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/25/ES piemērošanas (OV L 253, 17.9.2016., 6. lpp.).

⁽²⁾ Atbilstīgi Direktīvas 2014/25/ES 34. pantam iepriekšējos lēmumos netika pētīts augšupējais tirgus elektroenerģijas vairumtirdzniecības kontekstā, jo konkurences situācija šajos augšupējos tirgos neradīja bažas par lejupējo līmeni.

⁽³⁾ Īstenošanas lēmums (ES) 2016/1674, 37. apsvēruma, un minētie lēmumi.

⁽⁴⁾ Sk. CRA ziņojumu, 3. tabula, 18. lpp., un 6. tabula, 21. lpp.

⁽⁵⁾ Sk. pieprasījumu, 3. tabula, 32. lpp.

⁽⁶⁾ Attiecībā uz lieliem rūpnieciskajiem patērētājiem un izslēdzot LDZ operatorus, ČEZ Prodej tirgus daļa pieaug no [...] % līdz [...] % (sk. 2017. gada 1. augusta atbildi Komisijas 2017. gada 28. jūnija IP, 2. tabula, 8. lpp.).

tika novēroti vairāki to nepietiekamības gadījumi, ietekmējot aptuveni [...] to kodolpotenciāla, un tas pierāda, ka piekļuve konkurējošiem elektroenerģijas avotiem ir galvenais faktors, lai konkurētu mazumtirdzniecības tirgos. Turklāt nevar izslēgt iespēju, ka ČEZ Prodej [...] % tirgus daļa būtu lielāka vismaz vienā reģionā, ja to aprēķinātu pēc lielo patērētāju reģionālā, nevis valsts ģeogrāfiskā tirgus. Kaut arī tie tika pieprasīti, vietējās tirgus daļas dati par lieliem patērētājiem, kuri pieslēgti ČEZ Prodej tīklam, tomēr nav iesniegti.

- (49) Laikposmā no 2014. gada līdz 2016. gadam tirgus daļa lieliem patērētājiem bija diezgan stabila arī E.ON – aptuveni [...] % un PRE – aptuveni [...] %.
- (50) Valsts līmenī trīs galveno tirgus dalībnieku (ČEZ Prodej, E.ON un PRE) apvienotā tirgus daļa lieliem patērētājiem ir aptuveni 60 % ⁽¹⁾ (šim tirgum aprēķinātais HHI ⁽²⁾ ir 1 847 ⁽³⁾). Visi pārējie piegādātāji lieliem patērētājiem, t. i., Bohemia Energy, CENTROPOL, RWE, Veolia Komodity, Lumius, EP Energy Trading, Slovenské elektrárne un Amper Market, nesasniedz [...] %.

Elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde maziem patērētājiem

- (51) Valsts līmenī ČEZ Prodej apgādā [...] % mazo patērētāju ⁽⁴⁾ piegādēs pēc apjoma; tomēr lielāki apjomi tika patērēti ČEZ grupas sadales zonā, proti, [...] TWh no [...] TWh izlietoja mazie patērētāji ⁽⁵⁾. Laikposmā no 2012. gada līdz 2015. gadam ČEZ Prodej šādu patērētāju tirgus daļa bija diezgan stabila un saglabājās [...] % līmenī ⁽⁶⁾. Komisija tomēr atzīmē, ka VKI atzinums liecina, ka ČEZ Prodej tirgus daļa pēdējo sešu gadu laikā ir samazinājusies ⁽⁷⁾.
- (52) Vietējā līmenī vēsturisko piegādātāju tirgus daļas maziem patērētājiem ir augstas: no 2014. gada līdz 2015. gadam ČEZ Prodej un E.ON bija [...] % tirgus daļa savās attiecīgajās sadales zonās, bet PRE tirgus daļa Prāgas zonā bija [...] %. Trīs galveno piegādātāju klātbūtne citam cita attiecīgajās zonās bija nebūtiska ([...] %) ⁽⁸⁾. Tas apliecina spēcīgu reģionālo elementu klātbūtni.
- (53) Laikposmā no 2014. gada līdz 2016. gadam tirgus daļa maziem patērētājiem bija diezgan stabila arī E.ON – aptuveni [...] %, un PRE – aptuveni [...] %. Valsts līmenī trīs galveno tirgus dalībnieku (ČEZ Prodej, E.ON un PRE) apvienotā tirgus daļa maziem patērētājiem ir aptuveni 74 % ⁽⁹⁾ (šim tirgum aprēķinātais HHI ⁽¹⁰⁾ ir 2 664). Šajā mazo patērētāju kategorijā tuvākais konkurents ir Bohemia Energy ar [...] %.

Galapatērētāju pārejas rādītāji

- (54) Par būtisku patiesas konkurences rādītāju ir uzskatāms arī patērētāju pārejas rādītājs. Ir definējami divi patērētāju pārejas veidi: ārējā pāreja, kas attiecas uz pāreju pie cita piegādātāja, un iekšējā pāreja, ko definē kā pāreju uz citu tarifu vai līgumu ar esošo piegādātāju. Iepriekšējā lēmumā ⁽¹¹⁾ Komisija lielākoties analizēja ārējo pāreju.

⁽¹⁾ Salīdzinājumam – Īstenošanas lēmumā (ES) 2016/1674 ir konstatēts, ka Vācijas četru lielāko elektroenerģijas mazumtirgotāju apvienotā tirgus daļa ir 33 %, bet Komisijas 2010. gada 14. jūlija Lēmumā 2010/403/ES, ar kuru elektroenerģijas ražošanai un piegādei vairumtirdzniecībā Itālijas ziemeļu makrozonā un elektroenerģijas piegādei mazumtirdzniecībā galapatērētājiem, kas ir pieslēgti vidēja, augsta un ļoti augsta sprieguma elektrotīklam Itālijā, piemēro atbrīvojumu no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs (OV L 186, 20.7.2010., 44. lpp.), par Itāliju ir norādīts, ka trīs lielāko elektroenerģijas mazumtirgotāju apvienotā tirgus daļa ir 43,89 %. Komisijas 2006. gada 19. jūnija Lēmumā 2006/422/EK, ar kuru nosaka, ka 30. panta 1. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, ir piemērojams elektroenerģijas ražošanai un pārdošanai Somijā, izņemot Ālandu salas (OV L 168, 21.6.2006., 33. lpp.), par Somiju šī tirgus daļa bija no 35 līdz 40 %.

⁽²⁾ HHI – Herfindāla–Hiršmaņa indekss.

⁽³⁾ Sk. pieprasījumu, 7. lpp.

⁽⁴⁾ Attiecībā uz maziem patērētājiem sk. pieteikuma iesniedzēja 2017. gada 10. maija atbildi Komisijas 2017. gada 21. aprīļa IP, 10. tabula.

⁽⁵⁾ Sk. CRA ziņojumu, 3. tabula, 18. lpp., kopā ar 8. tabulu, 23. lpp.

⁽⁶⁾ Sk. pieprasījumu, 3. tabula, 32. lpp.

⁽⁷⁾ Sk. VKI atzinumu, 2. lpp.

⁽⁸⁾ Sk. CRA ziņojumu, 8. tabula, 23. lpp.

⁽⁹⁾ Salīdzinājumam – Īstenošanas lēmumā (ES) 2016/1674 ir konstatēts, ka Vācijas četru lielāko elektroenerģijas mazumtirgotāju apvienotā tirgus daļa ir 36 %. Lēmumā 2006/422/EK par Somiju šī tirgus daļa bija no 35 līdz 40 %.

⁽¹⁰⁾ Sk. CRA 2017. gada 9. jūnija prezentāciju COMP DG.

⁽¹¹⁾ Īstenošanas lēmums (ES) 2016/1674.

Elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem

- (55) Pieteikuma iesniedzējs apgalvo, ka starp lieliem patērētājiem ārējās pārejas rādītāji ir salīdzinoši augsti. Tomēr ārējās pārejas rādītājs lieliem patērētājiem samazinājās no aptuveni 30 % 2010. gadā līdz 16 % 2015. gadā. Šo sešu gadu laikā vidējais ārējās pārejas rādītājs bija 22 % ⁽¹⁾. Salīdzinājumam – ārējās pārejas rādītāji Čehijas Republikā vidēji ir augstāki nekā Vācijā (aptuveni 11 %) ⁽²⁾ un zemāki nekā Itālijā (aptuveni 32 %) ⁽³⁾. Spriežot pēc pieteikuma iesniedzēja informācijas, par elektroenerģijas piegādātāja maiņu papildus izmaksas nerodas; augstsprieguma tīklam tieši pieslēgti patērētāji nodrošina sev elektroenerģijas piegādi vai nu ar iepirkuma konkursiem, vai arī tiešā veidā pērk elektroenerģiju biržās, kas, iespējams, izskaidro tendenci viņiem pāriet pie cita piegādātāja biežāk nekā maziem patērētājiem (sk. no 56. līdz 59. apsvērumam) ⁽⁴⁾.

Elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde maziem patērētājiem

- (56) Pieteikuma iesniedzējs apgalvo, ka ārējās pārejas rādītāji maziem patērētājiem nav augsti pieņemamo patērētāju augstā apmierinātības līmeņa un/vai atkārtotas vienošanās par līgumu ar to pašu piegādātāju dēļ. Mazo patērētāju ārējās pārejas rādītājs 2015. gadā bija aptuveni 4,6 % (t. i., tāpat kā 2010. gadā); šo sešu gadu laikā vidējais ārējās pārejas rādītājs bija 5 % ⁽⁵⁾. Spriežot pēc pieteikuma iesniedzēja informācijas, elektroenerģijas piegādātāja maiņa jeb ārējā pāreja arī maziem patērētājiem ir diezgan vienkārša. Pieteikuma iesniedzēja veiktais patērētāju apsekojums liecina, ka mazi patērētāji šajās trīs sadales zonās pārietu pie cita elektroenerģijas piegādātāja, “ja cena pieaugtu par 5–10 %” ⁽⁶⁾.
- (57) VKI atzinumā norādīts, ka ČEZ *Prodej* pasūtītais apsekojums liecina, ka patērētāji ir ļoti jutīgi pret cenām un labprāt veic pārejas ⁽⁷⁾. VKI atzinums turklāt norāda, ka “piegādātāji sāk proaktīvi gatavot saviem patērētājiem konkurenci veicinošus piedāvājumus ar ievērojamām atlaidēm, kas vērsti uz šo patērētāju saglabāšanu”, un tā rezultātā, pamatojoties uz ČEZ *Prodej* iekšējiem datiem, “būtiska ČEZ *Prodej* patērētāju daļa, kas citādi pārietu pie cita piegādātāja, izvēlējas pāriet uz izdevīgāku ČEZ *Prodej* piedāvāto cenu” ⁽⁸⁾. VKI atzinumā ir arī secināts, ka, kombinējot ārējo pārejas rādītāju ar ČEZ *Prodej* iekšējo pārejas rādītāju, kopējais mājaisaimniecību pārejas rādītāju līmenis bija [...] %.
- (58) Komisija atzīmē, ka tomēr saskaņā ar jaunāko publiski pieejamo informāciju ⁽⁹⁾ Čehijas Republikā iekšējās pārejas rādītāji mājaisaimniecībām ir diezgan zemi. Konkrētāk, trīs gadu vidējie iekšējās pārejas rādītāji mājaisaimniecību elektroenerģijas patērētājiem veido tikai 2 %, bet piecu gadu vidējais ārējās pārejas rādītājs mājaisaimniecību iekšējai pārejai mājaisaimniecību elektroenerģijas patērētājiem ir 6 % ⁽¹⁰⁾.
- (59) Komisija turklāt atzīmē, ka Čehijas Valsts regulators (ERO) norāda, ka saistībā ar elektroenerģijas mazumtirdzniecības tirgu terminētos līgumos ar automātisku pagarināšanu var konstatēt atsevišķus neskaidrus līguma nosacījumus, kas var patērētājiem apgrūtināt šo līgumu izbeigšanas datumu un nosacījumu atpazīšanu ⁽¹¹⁾. Tas pats punkts par terminētiem līgumiem ar automātisku pagarināšanu tiek atgādināts jaunākajā pieejamajā ERO 2016. gada valsts ziņojumā ⁽¹²⁾.

Piekļuve elektroenerģijai vairumtirdzniecībā

- (60) Vairumtirdzniecības tirgus likviditāte ir svarīgs konkurences rādītājs, jo pietiekami apjomi piegādē un pieprasījumā pēc attiecīgajiem vairumtirdzniecības produktiem (piemēram, bāzes slodze, maksimumslodze,

⁽¹⁾ Sk. pieprasījumu, 12. tabula, 58. lpp. Procentus aprēķina pēc piegādes punktiem.

⁽²⁾ Īstenošanas lēmums (ES) 2016/1674, 39. apsvēruma.

⁽³⁾ Lēmums 2010/403/ES, 18. apsvēruma.

⁽⁴⁾ Sk. CRA ziņojumu, 43. lpp.

⁽⁵⁾ Sk. pieprasījumu, 13. tabula, 59. lpp. Procentus aprēķina pēc piegādes punktiem.

⁽⁶⁾ Sk. CRA ziņojumu, 49. lpp.

⁽⁷⁾ Sk. VKI atzinumu, pēdējais punkts, 2. lpp.

⁽⁸⁾ Sk. VKI 2017. gada 14. jūnija atzinumu, 3. un 4. punkts, 3. lpp.

⁽⁹⁾ ACER/CEER gada ziņojums par iekšējiem elektroenerģijas un gāzes tirgu uzraudzības rezultātiem 2015. gadā, 2016. gada novembris, 66. lpp. https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER_Market_Monitoring_Report_2015.pdf

⁽¹⁰⁾ Piecu gadu vidējais ārējās pārejas rādītājs Čehijas Republikā ir zemāks nekā Vācijā, Zviedrijā, Somijā un Lielbritānijā.

⁽¹¹⁾ ERO 2015. gada valsts ziņojums, 21. lpp. (https://www.eru.cz/documents/10540/488714/NR_ERU_2015.pdf/e6ca9e45-17c6-4f48-9561-8f0ef0d6af29), ERO 2016. gada valsts ziņojums, 25. lpp.

⁽¹²⁾ ERO 2016. gada valsts ziņojums, 25. lpp.

stundas bloki dažādiem termiņiem) nodrošina ieguves un riska nodrošes iespējas tādiem piegādātājiem, kuriem nav no pašu ražotas elektroenerģijas, ļaujot tiem ienākt mazumtirdzniecības tirgos un konkurēt ar vertikāli integrētiem piegādātājiem, kam ir elektroenerģijas ražošanas jauda.

ČEZ grupa joprojām ir ievērojami lielākais elektroenerģijas ražotājs

- (61) Ražošanas līmenī 2016. gadā ČEZ grupa nodrošināja [...] % Čehijas Republikā saražotās elektroenerģijas ⁽¹⁾. Otrā lielākā ražotāja (*Elektrárna Počerady a.s.*) tirgus daļa bija [...] %, bet katra no nākamajiem lielākajiem visiem trim ražotājiem (*Sokolovská Uhelná a.s.*, *Elektrárna Dětmarovice a.s.* un *Severní Energetická a.s.* ⁽²⁾) tirgus daļa nesasniedza [...] % ⁽³⁾. Nākamie seši ražotāji nesasniedza 3 % līmeni, un atlikušo kategoriju (tā saražo aptuveni 17 % elektroenerģijas) veido liels skaits mazu saules/vēja elektrostaciju un lauksaimniecības uzņēmumu. E.ON, PRE un citiem mazākiem mazumtirgotājiem (piemēram, *Bohemia Energy*, *CENTROPOL*) Čehijas Republikā nepieder savi ražošanas aktīvi.
- (62) Tādēļ ČEZ grupa joprojām ir vislielākais elektroenerģijas ražotājs Čehijas Republikā. Tās tirgus daļa ražošanas līmenī atspoguļo tās privilēģēto piekļuvi vislētākajiem ražošanas avotiem Čehijas Republikā (kodolenerģija, lignīts, ogles).
- (63) Par kodolenerģijas ražošanu jāpiebilst, ka no 2016. gada līdz 2017. gadam ČEZ grupas kodolreaktoriem tika novēroti vairāki to nepietiekamības gadījumi [...].
- (64) Saskaņā ar Čehijas Republikas ilgtermiņa enerģētikas stratēģijas plānu ⁽⁴⁾ kodolenerģijas ražošanai līdz 2050. gadam būtu jāveido aptuveni puse no valsts kopējā elektroenerģijas patēriņa (pašreiz aptuveni viena trešdaļa). Čehijas iestādes plāno no 2035. gada pakāpeniski slēgt četrus blokus Dukovani un vienlaicīgi arī būvēt jaunus reaktorus abos esošajos kodolobjektos (Dukovani un Temelínā) ar iespēju vai nu valstij iegūt ČEZ grupas kodolenerģijas vienību, vai ČEZ grupai finansēt jaunās stacijas. Šajā scenārijā ar pilnīgu tās reaktoru darbības atsākšanu no jauna un prognozēto enerģijas ražošanas pieaugumu nākamajā gadā ⁽⁵⁾ ČEZ grupas daļa elektroenerģijas ražošanas tirgū, visticamāk, pieaugs līdz agrākajam līmenim.

Vairumtirdzniecības tirgus izmantošana

- (65) Vairumtirdzniecības līmenī elektroenerģiju pārdod vai nu iekšēji, vertikāli integrēti uzņēmumi, kas veic gan ražošanas, gan mazumtirdzniecības piegādes darbības (piemēram, ČEZ grupas vienības), vai arī tirgo, izmantojot dažādus kanālus: atbilstīgi tikai divpusējiem (ārpusbiržas vai "OTC") vai ar starpnieku palīdzību noslēgtiem līgumiem; nākotnes darījumu tirgos, ko rīko *Power Exchange Central Europe, a.s.* (turpmāk – "PXE") vai Čehijas Morāvijas Preču birža Kladno (*Czech Moravian Commodity Exchange Kladno*) (turpmāk – "CMCEK") ⁽⁶⁾; un tūlītēju darījumu tirgos, ko rīko Čehijas elektroenerģijas un gāzes tirgus operators, uzņēmums *OTE a.s.*, Elektroenerģijas tirgotāji var izmantot jebkuru divpusēju līgumu un enerģijas biržas produktu, arī OTE platformu un ārvalstu biržu ⁽⁷⁾, kombināciju gan pirkšanai, gan pārdošanai ⁽⁸⁾.
- (66) PXE biržas vairumtirdzniecības cenas tradicionāli atbilst EEX biržas cenām. Šajā ziņā pieteikuma iesniedzējs apgalvo, ka ČEZ *Prodej* ⁽⁹⁾ tirgū salīdzinājumā ar citiem mazumtirgotājiem, kuri iepērk elektroenerģiju PXE biržā, nav konkurences priekšrocību, jo [...] ⁽¹⁰⁾. Tomēr ir jāatzīmē, ka šis cenu līmenis balstās uz tikai līgumisku vienošanos starp diviem uzņēmumiem, kuri pieder vienai grupai, un tādēļ to var jebkurā brīdī mainīt, nekādi neietekmējot ČEZ grupas kopējo peļņu.

⁽¹⁾ Konkrētāk, gandrīz [...] TWh no elektroenerģijas bruto ražošanas aptuveni [...] TWh apmērā (sk. pieteikuma iesniedzēja 2017. gada 10. maija atbildi Komisijas 2017. gada 21. aprīļa IP, 1. lpp., 1. tabula). ERO ziņojumā teikts, ka kopējais elektroenerģijas bruto ražošanas apjoms 2016. gadā sasniedza 83,3 TWh.

⁽²⁾ Tomēr var sagaidīt, ka pēc izziņotās ČEZ grupas *Pocerady* ogļu elektrostacijas (1 000 MW) pārdošanas uzņēmumam *Czech Coal Severní Energetická* (*Czech Coal* meitasuzņēmums) tirgus daļa nedaudz pieaugs.

⁽³⁾ Sk. pieteikuma iesniedzēja 2017. gada 1. augusta atbildi Komisijas 2017. gada 28. jūnija IP.

⁽⁴⁾ Sk. *Platts Power in Europe*, 753. numurs, 2017. gada 3. jūlijs, 15. lpp.

⁽⁵⁾ 2017. gada martā ČEZ grupa prognozēja savas enerģijas ražošanas pieaugumu no 59 TWh 2015. gadā līdz 66 TWh 2018. gadā – sk. *Platts Power in Europe*, 722. numurs, 2016. gada 28. marts, 15. lpp.

⁽⁶⁾ Šī preču birža vairāk koncentrējas uz vietējo, nevis starptautisko tirdzniecību.

⁽⁷⁾ Galvenokārt tā ir Eiropas Enerģijas birža Leipcīgā (*European Energy Exchange in Leipzig*) (turpmāk – "EEX").

⁽⁸⁾ ERO 2015. gada valsts ziņojums, 17., 18. lpp.

⁽⁹⁾ VKI savā atzinumā izsaka tādu pašu argumentu.

⁽¹⁰⁾ Sk. pieteikuma iesniedzēja 2017. gada 28. marta atbildi Komisijas 2017. gada 24. marta IP.

- (67) Vairumtirdzniecības tirgos tirgotie apjomi (tūlītējie darījumi un biržā netirgoti nākotnes līgumi, ar starpnieku palīdzību noslēgtie un biržas darījumi) Čehijas Republikā 2016. gadā ([...] TWh) veidoja aptuveni [...] no gada elektroenerģijas patēriņa summas ⁽¹⁾. Konkrētāk, OTC apjomi, ko tirgoja tādās brokeru platformās kā Trayport, 2016. gadā sasniedza [...] TWh (no kopējā tirgotā apjoma [...] TWh apmērā), uzrādot nelielu pieaugumu kopš 2008. gada ([...] TWh) ⁽²⁾. Salīdzinājumam – Vācijas vairumtirdzniecības tirgus apjoms bija desmitkārt lielāks nekā elektroenerģijas patēriņa kopējais apjoms ⁽³⁾. Čehijas Republikā lielākajā enerģijas biržā (PXE ⁽⁴⁾) tika reģistrēti mazi nākotnes darījumu tirdzniecības apjomi ⁽⁵⁾, bet pavisam nelieli apjomi (2–3 TWh) tika tirgoti tādos vietējos tirdzniecības objektos kā CMCEK ⁽⁶⁾. Nākamās dienas un vienas dienas tirgos (OTE tūlītējie darījumi) tirgotie apjomi, kas arī ir mazumtirgotājiem nepieciešami, lai spētu pašlaik uz vairumtirdzniecības tirgiem, kopš 2008. gada pieauga, tomēr attiecīgie apjomi saglabājās nelieli ⁽⁷⁾. Visbeidzot, datu trūkums par tiešo (OTC) divpusējo pārdošanu neļauj Komisijai izvērtēt, vai tie ir pietiekami, lai jaunpienācēji spētu konkurēt tirgū ⁽⁸⁾.

Importa iespējas

- (68) Attiecībā uz importu pieteikuma iesniedzējs iebilst, ka “uz Čehijas un Vācijas robežas ir liela starpsavienotāju kapacitāte” ⁽⁹⁾. Tomēr Čehijas pārvades sistēmas operators (turpmāk – “Čehijas PSO”) ir ziņojis ⁽¹⁰⁾ par vairākām kritiskām situācijām Čehijas pārvades sistēmā neplānotu tranzīta plūsmu (vai loka plūsmu) dēļ, kuru apjoms veidoja vairākus GW. Konkrētāk, saskaņā ar Čehijas PSO informāciju, loka plūsmas rada lielas problēmas tīkla stabilitātei ⁽¹¹⁾ un ir ierobežojošs faktors komercitirdzniecībai uz Čehijas robežām, īpaši uz Čehijas un Vācijas robežas. Pieteikuma iesniedzēja iesniegtie dati ⁽¹²⁾ liecina, ka uz robežas ar Vāciju komerciāli pieejamā importa kapacitāte laikposmā no 2014. gada līdz 2016. gadam ir ievērojami samazinājusies ⁽¹³⁾.
- (69) Turklāt importa no kaimiņvalstīm tvērums varētu samazināties tradicionāli zemo vairumtirdzniecības cenu Čehijas Republikā dēļ. Tā notika arī laikposmā no 2012. gada līdz 2016. gadam, kad vidējā nākamās dienas cenas starpība uz Čehijas robežām bija negatīva, t. i., –3,9 EUR/MWh uz robežas ar Poliju; –0,4 EUR/MWh – ar Austriju; –0,6 EUR/MWh – ar Slovākiju, bet Vācija bija vienīgā valsts, uz kuras robežas tā bija nedaudz pozitīva (0,4 EUR/MWh) ⁽¹⁴⁾.
- (70) Neraugoties uz iepriekš minēto, pieteikuma iesniedzējs iebilda, ka 2016. gadā aptuveni 8,6 TWh no importa kapacitātes tika piešķirti tirgus dalībniekiem, bet 7,9 TWh, kas veidoja “apmēram 13 % no kopējā elektroenerģijas patēriņa”, tika importēti, reaģējot uz pēkšņajām pārtraucēm ČEZ grupas kodolelektrostaciju darbībā ⁽¹⁵⁾. Šis ārkārtējais apstāklis var izskaidrot importētās un tirgus dalībniekiem piešķirtās kapacitātes apjomus 2016. gadā. ČEZ grupa tiešām ir aprēķinājusi, ka, ja nebūtu šo nepietiekamību, tā būtu saražojusi vēl [...] TWh elektroenerģijas. Tomēr situācija uzlabojas, un vairāki reaktori ir uzsākuši darbību no jauna, bet citu darbības atsākšana tiek plānota drīzumā. Rezultātā var sagaidīt, ka nākotnē imports pakāpeniski samazināsies, jo kodolenerģijas ražošanas ar zemām robežizmaksām pastiprināšanās tiks elektroenerģijas cenām Čehijas Republikā kristies.

⁽¹⁾ Pieteikuma iesniedzēja norādītie skaitļi, pamatojoties uz OTE datiem.

⁽²⁾ Trayport-OTC ar starpnieku palīdzību noslēgtu darījumu attīstības gaita iepriekšējos gados: [...] TWh 2008. gadā; [...] TWh 2009. gadā; [...] TWh 2010. gadā; [...] TWh 2011. gadā; [...] TWh 2012. gadā; [...] TWh 2013. gadā; [...] TWh 2014. gadā un [...] TWh 2015. gadā. Sk. pieteikuma iesniedzēja 2017. gada 10. maija atbildi Komisijas 2017. gada 3. maija IP.

⁽³⁾ Sk. Īstenošanas lēmumu (ES) 2016/1674.

⁽⁴⁾ PXE biržā tirgo tikai finanšu produktus, t. i., bez fiziskas piegādes iespējas.

⁽⁵⁾ [...] TWh 2016. gadā salīdzinājumā ar [...] TWh 2008. gadā – sk. pieteikuma iesniedzēja 2017. gada 10. maija atbildi Komisijas 2017. gada 3. maija IP, 5. tabula, 4. lpp.

⁽⁶⁾ Aptuveni 2,6 TWh saskaņā ar Kladno 2015. gada ziņojumu (pieejams tiešsaistē čehu valodā: <https://www.cmkbk.cz/zpravy/vz2015/#6/z,6.lpp>).

⁽⁷⁾ Aptuveni [...] TWh. Attiecībā uz maziem patērētājiem sk. pieteikuma iesniedzēja 2017. gada 10. maija atbildi Komisijas 2017. gada 21. aprīļa IP, 5. tabula, 4. lpp.

⁽⁸⁾ Pieteikuma iesniedzējs nav iesniedzis sadarbības līgumu vai tiešās divpusējās pārdošanas (bez brokera) ietvaros piegādātās elektroenerģijas apjomus, norādot, ka tā rīcībā nav šīs informācijas. Iepriekš norādītajos aprēķinos nav iekļauti OTC platformu dati.

⁽⁹⁾ Sk. pieteikuma iesniedzēja 2017. gada 16. februāra atbildi Komisijas 2017. gada 31. janvāra IP, 10. lpp. (9. jautājuma atbilde).

⁽¹⁰⁾ Sk. vairākus ziņojumus un pētījumus, ko publicējis Čehijas PSO ČEPS, a.s. (www.ceps.cz) par loka plūsmām šajā reģionā.

⁽¹¹⁾ Sk. arī ERO 2016. gada ziņojumu.

⁽¹²⁾ Sk. pieteikuma iesniedzēja 2017. gada 1. augusta atbildi ar pielikumiem Komisijas 2017. gada 28. jūnija IP.

⁽¹³⁾ Komerציālā kapacitāte uz Čehijas un Vācijas robežas (virzienā no Vācijas uz Čehijas Republiku), kas pieejama nākamās dienas tirgū, ir samazinājusies no [...] MWh 2014. gadā līdz [...] MWh 2016. gadā (dati apstrādāti, pamatojoties uz pieteikuma iesniedzēja 2017. gada 1. augusta atbildes 8. pielikumu Komisijas 2017. gada 28. jūnija IP).

⁽¹⁴⁾ Sk. ACER 2016. gada ziņojumu par elektroenerģijas un gāzes tirgiem (http://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER%20Market%20Monitoring%20Report%202016%20-%20ELECTRICITY.pdf).

⁽¹⁵⁾ Sk. pieteikuma iesniedzēja 2017. gada 16. februāra atbildi Komisijas 2017. gada 31. janvāra IP, 10. lpp. (9. jautājuma atbilde).

Cenu konkurence un cenu regulēšana

- (71) Elektroenerģijas piegādes galalietotājiem cenai ir divi galvenie komponenti ⁽¹⁾: pirmais veido 45 % no kopējās galīgās cenas, iekļauj fiksētās izmaksas par elektroenerģijas sadali, palīgpakalpojumiem, sistēmas izdevumiem utt.; otrais veido 37 % no kopējās galīgās cenas un ir elektroenerģijas komponents, kas ietver mazumtirdzniecības piegādes peļņas normu ⁽²⁾. Šis otrais komponents netiek regulēts ⁽³⁾.
- (72) Kas attiecas uz elektroenerģijas cenām lieliem un maziem galapatērētājiem, cenu līmenis ar nodokļiem ir zemāks par ES-28 vidējo, turklāt tas ir zem ES-28 vidējā līmeņa arī tad, ja netiek iekļauti nodokļi ⁽⁴⁾. Pieteikuma iesniedzējs ir novērojis, ka laikposmā no 2007. gada līdz 2015. gadam šīs cenas pastāvīgi bija zemākas nekā atbilstīgās cenas Vācijā.
- (73) Par lieliem rūpnieciskiem patērētājiem ⁽⁵⁾ pieteikuma iesniedzējs ir īpaši novērojis, ka Čehijas enerģijas komponents ir samazinājies vairāk nekā par 40 % laikā no 2012. gada otras puses līdz 2015. gada otrai pusei, kad tas bija par 24 % zemāks (0,0300–0,0400 EUR par kWh) nekā Vācijas enerģijas komponents (0,0400–0,0500 EUR par kWh). Mājsaimniecību gadījumā ⁽⁶⁾ pieteikuma iesniedzējs ir novērojis, ka pēc 2009. gada otras puses Čehijas enerģijas komponents pastāvīgi samazinājās, un 2015. gada otrā pusē tas sasniedza gandrīz 0,0400 EUR par kWh, tātad tas bija par 49 % zemāks nekā Vācijas enerģijas komponents (0,0700–0,0800 EUR par kWh) ⁽⁷⁾.
- (74) Pieteikuma iesniedzējs pēc šiem datiem secina, ka, pamatojoties uz Eurostat datiem, “konkurences pakāpe Čehijas tirgū ir augstāka nekā Vācijas tirgū, uz ko attiecas tieša konkurence atbilstīgi Komisijas jaunākajam Lēmumam par atbrīvojuma piešķiršanu Vācijas mazumtirdzniecībai” ⁽⁸⁾. Taču to neaplicina pierādījumi, īpaši attiecībā uz Čehijas un Vācijas tirgu cenu salīdzinājumu. Noteiktos apstākļos (piemēram, saistībā ar robežizmaksu līmeņiem un pieprasījuma elastību) ekonomikas teorija nosaka, ka ļoti koncentrētos tirgos var būt zemākas cenas nekā mazāk koncentrētajos ⁽⁹⁾. Kas vēl svarīgāk, cenu salīdzinājums bija atkarīgs no vienības izvēles. Faktiski absolūtā izteiksmē pēdējos gados cenas Vācijā bija zemākas par cenām Čehijā, taču pēc pirkstspējas līmeņa (PSL) cenas Čehijā uzskatāmas par zemākām; pēc šī faktora cenas Čehijā bija augstākas 2015. gadā ⁽¹⁰⁾.
- (75) Turklāt, kas īpaši attiecas uz mājsaimniecību cenām, Energoregulatoru sadarbības aģentūra (ACER) no valsts regulatoriem saņemtajā informācijā ir novērojis, ka “datus par mājsaimniecību elektroenerģijas cenām ir iespējami pārskatīti. Tādēļ šie rezultāti ir jāinterpretē piesardzīgi” ⁽¹¹⁾.

DABASGĀZES MAZUMTIRDZNIECĪBAS PIEGĀDE**Tirgus dalībnieku skaits, lielāko dalībnieku tirgus daļas**

- (76) Jaunākajos ERO skaitļu datos norādīts, ka 2016. gadā Čehijas Republikā darbojās 98 aktīvi tirgotāji, kas piegādāja patērētājiem gāzi ⁽¹²⁾. Kopējās gāzes mazumtirdzniecības piegādes tirgū ienākšanas izmaksas ⁽¹³⁾ ir zemas, un nešķiet, ka tās radītu šķēršļus ienākšanai.

⁽¹⁾ Nodokļi veido 18 % no cenas.

⁽²⁾ Sk. ERO 2016. gada valsts ziņojumu, 8. grafiks, 20. lpp.

⁽³⁾ Vienīgais izņēmums šim gadījumam ir cena par elektroenerģiju, ko piegādā galējais piegādātājs, kurš Čehijas Republikā ir viens no mazajiem piegādātājiem.

⁽⁴⁾ Sk. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/energy/data/database>.

⁽⁵⁾ Šī cenu aprēķina mērķim pieteikuma iesniedzējs definē lielus rūpniecības patērētājus, kā patērētājus ar patēriņu no 2 000 līdz 20 000 MWh.

⁽⁶⁾ Šī cenu aprēķina mērķim pieteikuma iesniedzējs definē mājsaimniecību patērētājus kā patērētājus ar patēriņu no 2 500 līdz 5 000 MWh.

⁽⁷⁾ Sk. CRA ziņojumu, 41. un 42. lpp.

⁽⁸⁾ Pieprasījums, 5.2. iedaļa, pēdējais punkts, 37. lpp.

⁽⁹⁾ Piemēram, oligopolistiskā tirgū ar Kurno (*Cournot*) konkurenci var redzēt, ka kopējais Lerna indekss tirgus varai (procenti no cenas, ar ko nesedz robežizmaksas, zināmi arī kā uzcenojums) ir apgriezti proporcionāls pieprasījuma elastībai un tieši proporcionāls HHI koncentrācijas indeksam (piemēram, sk. “Oligopola cenas: vecas idejas un jauni instrumenti”, Vivess (*Vives*), 4. nodaļa, 1999. gads, MIT Press). Tas nozīmē, ka ar citiem vienlīdz svarīgiem nosacījumiem tirgos ar augstāku koncentrāciju (augstāku elastību) būtu augstāki (zemāki) uzcenojumi. Tur arī norādīts, ka ļoti koncentrētā tirgū A būtu zemākas cenas (un vienlaicīgi arī augstāks uzcenojums) nekā citā mazāk koncentrētā tirgū B, ja, piemēram, tirgus A robežizmaksas ir pietiekami mazas, salīdzinot ar tirgu B. Tas pats rezultāts būtu citām atšķirīgām relatīvo robežizmaksu un pieprasījuma elastības kombinācijām starp tirgu A un tirgu B, tostarp kombinācijām, kas līdzinās faktiskajiem Čehijas un Vācijas tirgu elementiem. Tādēļ šie pretējas nostājas piemēri liecina, ka ar vienkāršu novēroto cenu salīdzinājumu un neievērojot citus faktorus nav iespējams viennozīmīgi secināt, ka kāds tirgus ir konkurētspējīgāks nekā cits.

⁽¹⁰⁾ Komisijas aprēķins, balstīts uz Eurostat datiem (ats. tabulas: nrg_pc_204 un nrg_pc_205).

⁽¹¹⁾ Sk. ACER 2015. gada tirgus uzraudzības ziņojumu “Elektroenerģijas un gāzes mazumtirdzniecības tirgi”, 44. lpp., 107. zemsvītras piezīme. https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER%20Market%20Monitoring%20Report%202015%20-%20ELECTRICITY%20AND%20GAS%20RETAIL%20MARKETS.pdf

⁽¹²⁾ Sk. ERO 2016. gada valsts ziņojumu, 42. lpp.

⁽¹³⁾ Kopējās izmaksas sastāv no licences iegūšanas izmaksām un darbības izmaksām (tirgdarbība, patērētāju apkalpošanas izmaksas utt.).

- (77) Iepriekšējos lēmumos ⁽¹⁾ Komisija uzskatīja, ka gāzes mazumtirdzniecības piegādes tirgū lielāko trīs uzņēmumu apvienotā tirgus daļa ir viens no būtiskajiem rādītājiem, ko jāievēro tirgus koncentrācijas un vispārējās konkurences situācijas novērtēšanā. Tā kā publiskā iepirkuma noteikumi neattiecas uz visiem tirgus dalībniekiem, analīzē galvenā uzmanība tika pievērsta lielākoties stāvoklim tirgū un konkurences ierobežojumiem atsevišķiem tirgus dalībniekiem, kam piemēro publiskā iepirkuma noteikumus, galvenokārt ČEZ *Prodej* un PP. Taču, kad bija nepieciešams izprast ČEZ *Prodej* un PP darbības tirgus kontekstu, analīzē iekļāva arī citus tirgus operatorus (sk. arī 20. apsvērumu). Citi koncentrācijas pasākumi arī var tikt uzskatīti par svarīgiem.
- (78) Jaunākie dati ⁽²⁾ liecina, ka pēc patērētājiem piegādātā apjoma lielākie gāzes piegādātāji ir RWE (tagad – *Innogy Energie, s.r.o.*) ar gandrīz [...] % tirgus daļu, aiz kura ir PP un E.ON ar [...] % tirgus daļu. Arī ČEZ *Prodej* aktīvi piedalās šajā tirgū, un tā tirgus daļa ir [...] % ⁽³⁾.

Dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem

- (79) Spriežot pēc pieteikuma iesniedzēja uzrādītajiem 2016. gada datiem, RWE ir lielākais piegādātājs lieliem patērētājiem ar tirgus daļu [...] % apmērā, aiz kura ir ČEZ *Prodej* ar tirgus daļu [...] % un E.ON ar tirgus daļu [...] %. Komisija atzīmē, ka tikai PP un ČEZ *Prodej* ir uzskatāmi par līgumslēdzējiem Direktīvas 2014/25/ES 4. panta izpratnē, un tādēļ uz tiem attiecas iepirkuma noteikumi.
- (80) Čehijas gāzes tirgus trīs lielāko mazumtirgotāju lieliem patērētājiem apvienotā tirgus daļa ir 51 %. Šim tirgum aprēķinātais HHI ir 1 341 ⁽⁴⁾.

Gāzes mazumtirdzniecības piegāde maziem patērētājiem

- (81) Spriežot pēc pieteikuma iesniedzēja uzrādītajiem 2016. gada datiem, šie trīs lielākie piegādātāji maziem patērētājiem ir RWE ar tirgus daļu [...] % apmērā, aiz kura ir PP ar tirgus daļu [...] % un E.ON ar tirgus daļu [...] % ⁽⁵⁾. Arī ČEZ *Prodej* (ceturtais lielākais piegādātājs) aktīvi piedalās šajā tirgū, un tā tirgus daļa ir [...] %. Komisija atzīmē, ka tikai PP un ČEZ *Prodej* ir uzskatāmi par līgumslēdzējiem Direktīvas 2014/25/ES 4. panta izpratnē, un tādēļ uz tiem attiecas iepirkuma noteikumi.
- (82) Čehijas gāzes tirgus trīs lielāko mazumtirgotāju maziem patērētājiem apvienotā tirgus daļa ir 69 % ⁽⁶⁾. Šim tirgum aprēķinātais HHI ir 2 024 ⁽⁷⁾.

Galapatērētāju pārejas rādītāji

Dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem

- (83) ERO 2016. gada valsts ziņojums ietver informāciju par piegādātāja maiņas datiem atsevišķi četrām patērētāju kategorijām ⁽⁸⁾: “liels pieprasījums”, “vidējs pieprasījums”, “mazs pieprasījums” un “mājsaimniecības”.
- (84) Pirmās divas kategorijas (“liels pieprasījums” un “vidējs pieprasījums”) var plaši attiecināt uz kategoriju “lieli patērētāji”, kas definēta šī lēmuma mērķiem. 2016. gadā patērētāju pārejas rādītājs kategorijā “liels pieprasījums” bija 38 %, bet kategorijā “vidējs pieprasījums” tas bija 29 %. Šo divu kategoriju pārejas līmeņi saglabājās augsti arī pēdējos piecos gados.

Dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde maziem patērētājiem

- (85) Pēdējās divas kategorijas (“mazs pieprasījums” un “mājsaimniecības”) var plaši attiecināt uz kategoriju “mazi komercpatērētāji un mājsaimniecības”, kas definēta šī lēmuma mērķiem.

⁽¹⁾ Īstenošanas lēmums (ES) 2016/1674, 37. apsvēruma, un minētie lēmumi.

⁽²⁾ Sk. ERO 2016. gada valsts ziņojumu, 43. lpp.

⁽³⁾ Šajā apsvērumā tirgus daļas attiecas uz globālo gāzes mazumtirdzniecības piegādi (lieliem un maziem patērētājiem).

⁽⁴⁾ Aprēķināts, balstoties uz 1. tabulu pieteikuma iesniedzēja 2018. gada 12. aprīļa atbildē Komisijas 2017. gada 21. decembra IP, 16. lpp.

⁽⁵⁾ Sk. pieprasījumu, 70. lpp.

⁽⁶⁾ Sk. pieprasījumu, 68. lpp.

⁽⁷⁾ Aprēķināts, balstoties uz 2. tabulu pieteikuma iesniedzēja 2018. gada 12. aprīļa atbildē Komisijas 2017. gada 21. decembra IP, 16. lpp.

⁽⁸⁾ Sk. ERO 2016. gada valsts ziņojumu, 9. tabula, 43. lpp.

- (86) 2016. gadā rādītājs kategorijā “mazs pieprasījums” bija 14 %, bet kategorijā “mājsaimniecības” tas bija 6,6 %. Laikposmā no 2011. gada līdz 2016. gadam rādītājs kategorijā “mazs pieprasījums” pārsniedza 10 %. Pārejas līmenis kategorijā “mājsaimniecības” ir mazinājies kopš 2011. gada (aptuveni, kad pārejas līmenis bija 13 % ⁽¹⁾), tomēr 2016. gadā pārejas rādītājs palielinājās.

Pieklūve gāzei vairumtirdzniecībā ⁽²⁾

- (87) Subjekti, kas darbojas gāzes vairumtirdzniecībā, var iegādāties gāzi ar ilgtermiņa līgumiem, preču biržās vai no citiem tirgotājiem. Domājams, ka ilgtermiņa līgumiem ar Krievijas un Norvēģijas gāzes ražotājiem joprojām ir vislielākā ietekme uz vairumtirdzniecības cenu veidošanu. Ilgtermiņa līgumus parasti noslēdz uz ļoti ilgu laiku – līdz pat 30 gadiem. Agrāk šo līgumu cenu formulās tika izdarītas noteiktas izmaiņas, tomēr paši ilgtermiņa līgumi nav atcelti ⁽³⁾. Eurostat dati liecina, ka kopējais 2016. gadā Čehijas Republikā gāzi importējošo subjektu skaits bija 36 ⁽⁴⁾.
- (88) ERO dati liecina, ka OTE, a.s., ekskluzīvas licences tirgus operatora darbībai Čehijas Republikā turētājs, ir rīkojis gāzes tūlītējo darījumu tirgu kopš 2010. gada. Grozījums Gāzes tirgus noteikumos atcēla tirgus operatora rīkota gāzes nākamās dienas tirgus institūciju. No otras puses, ir izveidota platforma gāzes tekošās dienas tirgum. ERO informācija vēsta, ka 2016. gadā šis tirgus saglabāja savu lielo pievilcību gāzes tirgotāju acīs ⁽⁵⁾.
- (89) Vairumtirdzniecības tirgus darījumi lielākoties notiek ārpus biržu platformām divpusējas ārpusbiržas (OTC) tirdzniecības veidā. OTC tirdzniecības priekšrocība ir tās elastība un jo sevišķi tas, ka nav nepieciešamības izmantot ierobežotu līgumu kopumu. Būtiska loma OTC tirdzniecībā ir darījumu slēgšanai brokeru platformās. OTC tirdzniecība ir būtiski pieaugusi kopš 2012. gada. 2016. gadā dabasgāzes tirdzniecības darījumi, kas noslēgti brokeru platformās ar Čehijas Republiku kā piegādes zonu, kopā veidoja 88 TWh (93 TWh, ja ieskaita biržu platformās tirgotos apjomus). Nākotnes līgumu apjoms palielinājās no 0,7 TWh 2014. gadā līdz 3 TWh 2015. gadā.
- (90) 2016. gadā kopējais gāzes gada patēriņš Čehijas Republikā bija aptuveni 88 TWh. Salīdzinot ar 2015. gadu, patēriņš pieauga par 8,5 %. Vairumtirdzniecības tirdzniecības apjoma un patēriņa attiecība ir > 1 ⁽⁶⁾.
- (91) Ņemot vērā 87.–90. apsvērumā aplūkotos faktorus, šajā gadījumā Komisija uzskata, ka Čehijas vairumtirdzniecības tirgus likviditāte ir pietiekama, lai ļautu mazumtirgotājiem konkurences apstākļos piekļūt gāzei vairumtirdzniecībā vai nu caur vairumtirdzniecības tirgiem, vai ar importa palīdzību. Čehijas vairumtirdzniecības tirgus likviditāte neliedz uz gāzes mazumtirdzniecības piegādi attiecināt tiešu pakļautību konkurencei.

Cenu konkurence un cenu regulēšana

- (92) Gāzes piegādes galalietotājiem cenai bez nodokļiem ir divi galvenie komponenti ⁽⁷⁾. Pirmais, kas veido 22 % no cenas, ietver regulētas daļas (pārvade, sadale utt.). Otrais, kas veido 78 % no cenas, ir pašas preces cena, kas ietver mazumtirdzniecības piegādes peļņas normu. Otrais komponents netiek regulēts ⁽⁸⁾.

Dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem

- (93) Lieliem patērētājiem cenu līmenis ar nodokļiem ir zemāks par ES-28 vidējo, turklāt tas ir zem ES-28 vidējā līmeņa arī tad, ja netiek iekļauti nodokļi ⁽⁹⁾.

Dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde maziem patērētājiem

- (94) Maziem patērētājiem cenu līmenis ar nodokļiem ir zemāks par ES-28 vidējo, turklāt tas ir zem ES-28 vidējā līmeņa arī tad, ja netiek iekļauti nodokļi ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Sk. pieprasījumu, 73. lpp.

⁽²⁾ Papildus vairumtirdzniecībai un importam 2017. gadā Čehijas Republikā tika iegūts 1 TWh gāzes.

⁽³⁾ Sk. ERO 2016. gada valsts ziņojumu, 39. lpp.

⁽⁴⁾ Sk. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Number_of_entities Bringing_natural_gas_into_the_country-T1.png.

⁽⁵⁾ Sk. ERO 2016. gada valsts ziņojumu, 39. lpp.

⁽⁶⁾ 88 TWh 2016. gadā patērētās gāzes un no 93 TWh vairumtirdzniecības līmenī tirgotās gāzes apjoma.

⁽⁷⁾ Sk. ERO 2016. gada valsts ziņojumu, 32. lpp.

⁽⁸⁾ Vienīgais izņēmums šim gadījumam ir cena par gāzi, ko piegādā galējais piegādātājs, kurš saskaņā ar pieprasījumu (3. punkts, 76. lpp.) līdz šim nav izmantots Čehijas Republikā.

⁽⁹⁾ Pamatojoties uz <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>.

4. SECINĀJUMI

4.1. ELEKTROENERĢIJA

- (95) Konkurenci Čehijas elektroenerģijas mazumtirdzniecības tirgos strukturāli ierobežo fakts, ka mazumtirgotājiem (izņemot ČEZ *Prodej*) nav pietiekamas savas ražošanas kapacitātes vai arī piekļuves ievērojami likvidiem vairumtirdzniecības tirgiem Čehijas Republikā vai ārvalstīs, izmantojot importa iespējas. Rezultātā šie mazumtirgotāji nespēj vienlīdzīgi konkurēt ar ČEZ *Prodej*, kas ir vertikāli integrēts ar lielāko vietējo sadales uzņēmumu un lielāko elektroenerģijas ražotāju.

ELEKTROENERĢIJAS MAZUMTIRDZNIECĪBAS PIEGĀDE LIELIEM PATĒRĒTĀJIEM

- (96) Trīs lielāko mazumtirdzniecības piegādes lieliem patērētājiem uzņēmumu apvienotā tirgus daļa ir diezgan liela (60 %), un lielākā tirgus dalībnieka (ČEZ *Prodej*) tirgus daļa ir [...] %. Otrajam un trešajam lielākajam tirgus dalībniekam, t. i., E.ON un PRE, kam tirgus daļas ir attiecīgi [...] % un [...] % apmērā, Savienības iepirkuma noteikumus nepiemēro. Neskatoties uz savām ievērojamajām tirgus daļām, šie uzņēmumi var ietekmēt ČEZ *Prodej* tikai ar ierobežotu konkurences spiedienu. Piekļuve elektroenerģijai vairumtirdzniecībā nav pietiekama: ČEZ grupa ir ievērojami lielākais elektroenerģijas ražotājs Čehijas Republikā, elektroenerģijas starpsavienojumu jaudas ir ierobežotas, un tādēļ elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgus likviditāte ir atkarīga no ČEZ grupas rīcības. Šī situācija ierobežo to iespējas iepirkt gan bāzes slodzes elektroenerģiju, gan citus produktus, kas nepieciešami konkurences apstākļos, un tas savukārt strukturāli ierobežo to spēju konkurēt ar ČEZ *Prodej*. Šo pašu iemeslu dēļ mazākiem konkurentiem ir ierobežotas iespējas konkurēt ar šiem trim lielākajiem piegādātājiem.
- (97) ČEZ *Prodej*, E.ON un PRE tirgus pozīciju spēcina šim tirgum raksturīgie spēcīgie reģionālie elementi, un nevien-
dabīgie konkurences apstākļi visās trijās sadales zonās apgrūtina konkurentu iespējas izaicināt šo operatoru tirgus pozīcijas to attiecīgajās sadales zonās. Visbeidzot, patērētāju pārejas pakāpe, kas tomēr ir augstāka nekā maziem patērētājiem, pēdējos gados ir samazinājusies.
- (98) Ņemot vērā faktoros, kas aplūkoti iepriekš, tiešās pakļautības konkurencei nosacījums, kas paredzēts Direktīvas 2014/25/ES 34. panta 1. punktā, būtu jāuzskata par neizpildītu attiecībā uz elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegādi lieliem patērētājiem Čehijas Republikas teritorijā.

ELEKTROENERĢIJAS MAZUMTIRDZNIECĪBAS PIEGĀDE MAZIEM PATĒRĒTĀJIEM

- (99) Trīs lielāko mazumtirdzniecības piegādes maziem patērētājiem uzņēmumu apvienotā tirgus daļa ir liela (74 %), un lielākā tirgus dalībnieka (ČEZ *Prodej*) tirgus daļa ir [...] %. Otrajam un trešajam lielākajam tirgus dalībniekam, t. i., E.ON un PRE, kam tirgus daļas ir attiecīgi [...] % un [...] % apmērā⁽¹⁾, Savienības iepirkuma noteikumus nepiemēro. Neskatoties uz savām ievērojamajām tirgus daļām, šie uzņēmumi var ietekmēt ČEZ *Prodej* tikai ar ierobežotu konkurences spiedienu. Piekļuve elektroenerģijai vairumtirdzniecībā nav pietiekama: ČEZ grupa ir ievērojami lielākais elektroenerģijas ražotājs Čehijas Republikā, elektroenerģijas starpsavienojumu kapacitātes ir ierobežotas, un tādēļ elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgus likviditāte ir atkarīga no ČEZ grupas rīcības. Šī situācija ierobežo to iespējas iepirkt gan bāzes slodzes elektroenerģiju, gan citus produktus, kas nepieciešami konkurences apstākļos, un tas savukārt ierobežo to spēju konkurēt ar ČEZ *Prodej*. Šo pašu iemeslu dēļ mazākiem konkurentiem ir ierobežotas iespējas konkurēt ar šiem trim lielākajiem piegādātājiem.
- (100) ČEZ *Prodej*, E.ON un PRE tirgus pozīciju spēcina šī tirgus izteiktās reģionālās īpašības un nevien-
dabīgie konkurences apstākļi trijās sadales zonās, kas apgrūtina konkurentu iespējas savās attiecīgajās sadales zonās izaicināt šo operatoru tirgus pozīciju. Visbeidzot, patērētāju pārejas pakāpe ir diezgan zema, un iepriekš minēto iemeslu dēļ zemās mazumtirdzniecības cenas nav uzskatāmas par tiešās pakļautības konkurencei rādītāju.
- (101) Ņemot vērā faktoros, kas aplūkoti iepriekš, tiešās pakļautības konkurencei nosacījums, kas paredzēts Direktīvas 2014/25/ES 34. panta 1. punktā, būtu jāuzskata par neizpildītu attiecībā uz elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegādi maziem patērētājiem Čehijas Republikas teritorijā.

⁽¹⁾ Attiecībā uz maziem patērētājiem sk. pieteikuma iesniedzēja 2017. gada 10. maija atbildi Komisijas 2017. gada 21. aprīļa IP, 10. tabula.

4.2. GĀZE

DABASGĀZES MAZUMTIRDZNIECĪBAS PIEGĀDE LIELIEM PATĒRĒTĀJIEM

- (102) Gāzes mazumtirdzniecības piegādes lieliem patērētājiem Čehijas Republikā situācija īsumā raksturojama šādi: ir liels skaits valsts līmeņa aktīvu piegādātāju; trīs lielāko mazumtirdzniecības piegādes uzņēmumu apvienotā tirgus daļa nav ļoti augsta (51 %); pirmajam un trešajam tirgus dalībniekam nepiemēro Savienības iepirkuma noteikumus; pārejas pakāpe šķiet apmierinoša, nav galalietotāja cenas kontroles, un nešķiet, ka vairumtirdzniecības tirgus likviditāte traucē mazumtirdzniecības piegādi gāzei, kas tieši pakļauta konkurencei.
- (103) Ņemot vērā faktorus, kas aplūkoti iepriekš, tiešās pakļautības konkurencei nosacījums, kas paredzēts Direktīvas 2014/25/ES 34. panta 1. punktā, būtu jāuzskata par izpildītu attiecībā uz gāzes mazumtirdzniecības piegādi lieliem patērētājiem Čehijas Republikas teritorijā.

DABASGĀZES MAZUMTIRDZNIECĪBAS PIEGĀDE MAZIEM PATĒRĒTĀJIEM

- (104) Gāzes mazumtirdzniecības piegādes maziem patērētājiem Čehijas Republikā situācija īsumā raksturojama šādi: ir liels skaits valsts līmeņa aktīvu piegādātāju; trīs lielāko mazumtirdzniecības piegādes uzņēmumu apvienotā tirgus daļa ir visai liela (69 %), taču pirmajam un trešajam tirgus dalībniekam nepiemēro iepirkuma noteikumus; pārejas pakāpe šķiet apmierinoša; nav galalietotāja cenas kontroles, un nešķiet, ka vairumtirdzniecības tirgus likviditāte traucē mazumtirdzniecības piegādi gāzei, kas tieši pakļauta konkurencei.
- (105) Ņemot vērā faktorus, kas aplūkoti iepriekš, tiešās pakļautības konkurencei nosacījums, kas paredzēts Direktīvas 2014/25/ES 34. panta 1. punktā, būtu jāuzskata par izpildītu attiecībā uz gāzes mazumtirdzniecības piegādi maziem patērētājiem Čehijas Republikas teritorijā.

4.3. SECINĀJUMI

- (106) Šā lēmuma pamatā ir juridiskā un faktiskā situācija laikposmā no 2016. gada novembra līdz 2018. gada aprīlim, kas izklāstīta pieteikuma iesniedzēja iesniegtajā informācijā un ERO valsts ziņojumos. To var pārskatīt, ja pēc krasām juridiskās vai faktiskās situācijas izmaiņām vairs netiek izpildīti Direktīvas 2014/25/ES 34. panta piemērošanas nosacījumi.
- (107) Tā kā ar elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegādi saistītajiem pakalpojumiem ⁽¹⁾ joprojām ir jāpiemēro Direktīva 2014/25/ES, ir jāatgādina, ka iepirkuma līgumi par vairākām darbībām ir jāskata šīs direktīvas 6. panta kontekstā. Tātad, ja līgumslēdzējs ir iesaistīts jauktā iepirkumā, proti, tādā, ko izmanto, lai atbalstītu gan tās darbības, kuras ir atbrīvotas no Direktīvas 2014/25/ES piemērošanas, gan tās, kuras nav atbrīvotas, ir jāņem vērā tās darbības, kuru veikšanai līgums galvenokārt paredzēts. Šāda jaukta iepirkuma gadījumā, ja mērķis galvenokārt ir atbalstīt darbības, uz kurām neattiecas atbrīvojums, ir jāpiemēro Direktīvas 2014/25/ES noteikumi. Ja nav iespējams objektīvi noteikt, kura darbība ir paredzēta kā līguma galvenā darbība, līguma slēgšanas tiesības piešķir saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti Direktīvas 2014/25/ES 6. panta 3. punktā.
- (108) Šajā lēmumā noteiktie pasākumi ir saskaņā ar Publiskā iepirkuma padomdevējas komitejas atzinumu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Direktīvu 2014/25/ES nepiemēro līgumiem, ko piešķirušī līgumslēdzēji un kas paredzēti tālāk norādīto darbību veikšanas Čehijas Republikas teritorijā nodrošināšanai:

- a) dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem;
- b) dabasgāzes mazumtirdzniecības piegāde maziem patērētājiem.

⁽¹⁾ Elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem un maziem patērētājiem.

2. pants

Direktīvu 2014/25/EK joprojām piemēro līgumiem, ko piešķirusi līgumslēdzēji un kas paredzēti tālāk norādīto darbību veikšanas Čehijas Republikas teritorijā nodrošināšanai:

- a) elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde lieliem patērētājiem;
- b) elektroenerģijas mazumtirdzniecības piegāde maziem patērētājiem.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Čehijas Republikai.

Briselē, 2018. gada 5. jūlijā

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Elżbieta BIEŃKOWSKA